

PROP. 142 S (2019-2020)

ØKONOMISKE TILTAK I MØTE MED VIRUSUTBRUDDET

HØRINGSUTTALELSE

Til: Stortingets finanskomité, familie- og kulturkomité og arbeids- og sosialkomité
Kopi: Kulturdepartementet

Dato: 28.09.2020

Nedenfor følger uttalelse fra Norsk teater- og orkesterforening (NTO) til Prop. 142 s (2019-2020) Økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet.

Kommentarene er konsentrert om kapittel 2.2 *Kulturdepartementet* og kapittel 2.5 *Arbeids- og sosialdepartementet*.

KAP. 2.2 KULTURDEPARTEMENTET

FORTSATT STORE UTFORDRINGER FOR INSTITUSJONENE

I Prop. 142 S (2019-2020) er det ikke lagt inn noen kompenserende tiltak som direkte treffer de musikk- og scenekunstinstitusjonene der offentlige tilskudd utgjorde 60 prosent eller mer av de totale inntektene i 2019. Disse institusjonene faller utenfor både kompensasjonsordningen for kulturarrangementer og den varslede stimuleringsordningen.

Kulturdepartementet er godt kjent med musikk- og scenekunstinstitusjonenes betydelige inntektstap og merutgifter som følge av Covid-19 og vedvarende strenge smitteverntiltak som rammer hele bransjen hardt.

Tilleggsbevilgningene til institusjonene som kom før sommeren var kjærkomne. I mange tilfeller utgjorde de likevel kun en liten andel av de reelle inntektstapene.

Behovene er forskjellige, og noen av institusjonene har prekære behov for ytterligere kompenserende tilskudd i 2020. Dette er nødvendig for å sikre aktivitet og kvalitet utover høsten, men også for at ikke økonomiske etterslep går utover produksjons- og formidlingsvilkårene i 2021.

Myndighetene må garantere for at det finnes treffsikre kompenserende tiltak også for de offentlig støttede institusjonene så lenge smittevernrestriksjonene opprettholdes.

Dette er langtidsplanleggende virksomheter som må vite hvilke økonomiske rammer de kan planlegge uti fra. En slik forutsigbarhet er nødvendig for ansvarlig økonomistyring og for best mulig utnyttelse av ressursene i henhold til målet om mest og best mulig kunst for et størst og mest mulig sammensatt publikum.

KOMPENSERENDE TILTAK MÅ OPPRETTOLDES

I proposisjonen er det gjort rede for en gradvis utfasing av kompensasjonsordningen og overordnede rammer for en ny stimuleringsordning. Selv om disse ordningene kun treffer noen få av NTOs medlemmer direkte, har de betydning for hele bransjen hvor alle aktørene er knyttet tett sammen.

Vi viser til felles innspill fra Virke/Creo/Norske konsertarrangører, hvor organisasjonene understreker at det å stimulere til aktivitet er positivt.

Det slutter vi oss selvsagt til. Samtidig må det også finnes kompenserende tiltak så lenge det eksisterer begrensede smitteverntiltak.

Vi vil særlig understreke at ensidig aktivitetsstimulerende tiltak ikke er overførbart til de offentlig støttede musikk- og scenekunstinstitusjonene.

Disse virksomhetene må kompenseres for inntektstap og merutgifter knyttet til forestillinger og konserter som må avlyses på grunn av smittevernhensyn så lenge restriksjonene vedvarer.

Dette er institusjoner som tar smittevernet på høyeste alvor, og det har allerede vært flere avlysninger på grunn av sykdom eller symptomer hos utøvere. Med dagens restriksjoner og anbefalinger vil det komme flere. Det er viktig å unngå ordninger som mot sin hensikt kan stimulere til å ikke avlyse, men i stedet ta lettere på smittevern fordi det utløser offentlig tilskudd å gjennomføre.

Stimuleringsordningen skal «bidra til at det fremdeles er høy aktivitet i norsk kulturliv, også etter at krisen er over» (Prop 142 S (2019-2020)).

For å sikre høy aktivitet, men også *kompetanse* og *kvalitet*, må politikken anerkjenne hvor betydelige de kunstneriske utfordringene er i levende, kollektive kunstarter som også er utpreget internasjonale.

En liten forkjølelse kan gjøre at produksjonen stopper helt opp, og at konserter og forestillinger må avlyses i påvente av testing og prøvesvar. Karantenebestemmelser gjør det krevende å hente inn internasjonale solister, regissører og annen kompetanse. Samlet er de kunstneriske kostnadene store både på kort og lang sikt. Dette er virksomheter som er særlig sårbare fordi vedlikehold av den kunstneriske kvaliteten og utviklingen av kunstnerskap fordrer samhandling og publikumsmøter.

Det betyr at bransjen trenger bredere tiltak, som ikke kun stimulerer til aktivitet og derigjennom til at «de ordinære mekanismene og transaksjonene mellom aktører i næringskjedene kommer i gang igjen» (Ibid.), men som også gjør det mulig å vedlikeholde kompetanse og kvalitet i kunstformer som med dagens restriksjoner vanskelig kan produseres eller vises.

I tillegg er det viktig at tiltakene treffer institusjonenes kjernevirksomhet og ikke oppfordrer til publikumsaktivitet som er på siden av musikk- og scenekunstinstitusjonenes formål.

Det betyr at ekstratilskudd i rammebevilgningen er den beste løsningen for disse institusjonene, med den friheten og det ansvaret det innebærer.

KOMPENSASJONSORDNINGEN FOR KULTURARRANGEMENTER OG UNDERLEVERANDØRER

Kompensasjonsordningen videreføres med en endring som innebærer at den nå kun skal omfatte avlyste arrangementer som var planlagt før 12. mars 2020.

Vi viser til Virke/Creo/Norske konsertarrangører og støtter anmodningen deres om at dette kravet endres til fordel for et krav om dokumentasjon av inntektsbortfall basert på regnskap for tilsvarende periode i 2017-2019.

En slik endring er nødvendig for å hindre at store deler av målgruppen faller utenfor ordningen på grunn av varierende planleggings- og bestillingshorisonter blant arrangører og underleverandører.

Vi viser til nærmere begrunnelse i innspillet fra Virke/Creo/Norske konsertarrangører.

STIMULERINGSORDNING FOR KULTURSEKTOREN

Det er gledelig at kravene til søker er endret i forhold til kompensasjonsordningen slik at også kulturhus organisert som en del av kommunen kan søke. Dette er et viktig gjennomslag med betydning for hele bransjen, som ikke minst er avhengig av at infrastrukturen av formidlingsarenaer for musikken og scenekunsten ivaretas.

KAP. 2.5 ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

POST 70 STØNAD TIL SELVSTENDIG NÆRINGSDRIVENDE OG FRILANSERE, OVERSLAGSBEVILGNING

NTO støtter Virke/Creo/Norske konsertarrangører i deres kritikk av forslaget om å avslutte ordningen med stønad til selvstendig næringsdrivende 1. november.

Regjeringen gir følgende begrunnelse: «Ordningen fungerer som et krisetiltak, men bør avsluttes når myndighetenes tiltak blir mindre inngripende, etterspørselen tar seg opp og mulighetene for inntjening blir bedre» (Prop 142 S (2019-2020)).

Denne begrunnelsen fremstår som uforståelig all den tid restriksjonene fortsatt er svært inngripende og mange av aktørene i kulturbransjen står uten oppdrag. Det er også høyst usikkert hvilken effekt en ny stimuleringsordning vil kunne få for sysselsettingen av selvstendig næringsdrivende i kultursektoren.

Musikk- og scenekunstinstitusjonene er avhengige av både fast ansatte og frilansere som kan trekkes inn i produksjonene. Dersom den kompetansen som frilansere tilfører kunst- og kulturlivet svekkes, vil det få vidtrekkende og langsiktige konsekvenser for hele bransjen.

NTO ber om at stønadsordningen videreføres som i dag, eventuelt at den videreføres i begrenset omfang for selvstendig næringsdrivende i særlig hardt rammede sektorer.

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Marta Færevaaag Hjelle
styreleder

Morten Gjelten
direktør

NTOS MEDLEMMER

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) har 51 medlemsvirksomheter innenfor musikk og scenekunst. Disse omfatter alle landets større offentlig støttede institusjoner innenfor områdene teater, dans, opera og musikk.

Medlemmene har karakter av å være faste/varige, profesjonelle institusjoner med skiftende kunstnerisk ledelse og et ordnet arbeidsgiveransvar.

NTOs medlemmer er i det øvrige organisert ulikt med forskjellige driftsformer og arbeidsmåter, og med ulik vektning av egenproduksjon, samproduksjon og programmering av gjestespill. Hver enkelt institusjon ivaretar, innenfor sin egendefinerte kunstneriske profil, et bredt spekter av individuelle kunstnerskap og prosjekter som samlet representerer et mangfold av estetiske uttrykk.

MEDLEMSOVERSIKT

Scenekunstvirksomheter

[Bergen Nasjonale Opera](#)
[BIT Teatergarasjen](#)
[Black Box teater](#)
[Brageteatret](#)
[Bærum kulturhus](#)
[Carte Blanche](#)
[Dansens Hus](#)
[DansiT – Dansekunst i Trondheim og Midt-Norge](#)
[Den Nationale Scene](#)
[Det Norske Teatret](#)
[Det samiske nasjonalteatret Beaivvás](#)
[Det Vestnorske Teateret](#)
[Dramatikkens hus](#)
[Haugesund Teater](#)
[Hålogaland Teater](#)
[Kloden](#)
[Nationaltheatret](#)
[Nordland Teater](#)
[Norsk scenekunstbruk](#)
[Opera Østfold](#)
[Oslo Nye Teater](#)
[Peer Gynt](#)
[Riksteatret](#)
[Rogaland Teater](#)
[Rosendal Internasjonale Teater](#)
[Skuespiller- og danseralliansen](#)
[Teater Ibsen](#)
[Teater Innlandet](#)
[Teater Manu](#)
[Teater Vestland](#)
[Teatret Vårt](#)
[Trøndelag Teater](#)

[Turnéteatret i Trøndelag](#)

[Unge Viken Teater](#)
[Vega Scene](#)
[Østfold Internasjonale Teater](#)
[Årjelhsaemien Teatere](#)

Musikkvirksomheter

[Barokkanerne – Norwegian Baroque Ensemble](#)
[BIT20 Ensemble](#)
[Det Norske Blåseensemble](#)
[Det Norske Kammerorkester](#)
[Det Norske Solistkor](#)
[Edvard Grieg Kor](#)
[Musikkselskapet Harmonien](#)
[Oslo Quartet Series](#)
[Riksscenen](#)
[Stavanger Symfoniorkester](#)

Musikk og scenekunst

[Arktisk Filharmoni](#)
[Den Norske Opera & Ballett](#)
[Kilden teater og konserthus](#)
[Trondheim Symfoniorkester & Opera](#)